

**ليکونکی:** ريچارډ ريچمن (Richard Richmann).

**منبع او دخپريدو نيټه:** کونټريپانچ «03-12-2019».

**ژباړونکی:** پوهند وی دوکتور سيد حسام «مل» .

آيا متحده ايالات له خپلو نه ختميدونکو

جنگونو څخه وتلي شي؟

**Can the US get out of its endless wars?**



**دانځور سرچينې:** دمتحده ايالاتو پوځ 20 BY CC

**دونالد ترامپ** په کال (2016) دخپل انتخا با تي مبارزی په لړ کی خپل مخالفت دعراق له جگړی څخه ونبود ، هغسی مخالفت کوم چي بالاخره په ټوله نړي کی د متحده ايالاتو دپراخه ژمنی اويا **دونالد ترامپ** دجگړی پر ضد پاڅون او دهغه پواسطه سره د نه ختميدونکی جنگونو غند نه داسی آوازی را پورته کړ کوم چي د بیری رای ورکونکو دهغه ددی ژمنی په رڼا کي دا فغانستان او دعراق دجگړی د ملاتړ څخه سترگی پټی کړ يا په بل عبارت سره : د متحده ايالاتو پراخه ژمنی دهغه نه ختميدونکی «جنگونو» غند نه دومره په زړه پوري شوه چي زیات رای ورکونکو دافغانستان او عراق جگړی لپاره دهغه اسناد و لومړنی ملاتړ له پامه ورغورځولي – په حقیقت کی **دونالد ترامپ** دنورو د یموگرافیکو او اقتصادی عواملو

په پرتله له هغو سیمو څخه زیات رای تر لاسه کړ کوم چې له هغه سیمې څخه په نوموړو جگړو کې زیات سرتیري تلفات ورکړي وه اما رای ورکونکو هیلاری کلنټون (دبهرنی چاری دوزیر په توگه) ته له دی نه چې هغه د یو جگړه غوښتونکی کس په نوم سره مشهوره شوی وه وټوانیدل چې د بیر رای خپله کړي . اما سره له هغه **ترامپ** لږ تر لږه تر دی د مه بیا هم یو نظا میگر یا وسله وال پاتې شوی دي ، هغه لا تراوسه له افغانستان اوله عراق څخه دامریکې پاتې شمیر سرتیري نه دی را ایستلي هغه په سوریه کې امریکایي سرتیري دترکیې له پولو څخه د سوریې په دننه کې دا امریکې د ژور ښکیلتا په ښودلو سره ځای پر ځای کړ او هغه دامریکې یوه نظا می اډه د نړی په کوم ځای کې نه دی تړلی اونه هم له بهره څخه میشتي امریکایي سرتیري بیرته کور ته نه دی را ستون کړي .

دیموکراتانو یواځې پرته د یو څو دگوتو په شمار سره څو اصولی ضد مداخله گرو څیرو لکه برنی سنډرز (Bernie Sanders) په ښکاره ښی سره ژمن نه دي چې دا امریکې د (800) زیات نظا می اډې چې هغه هیواد په ټوله نړی کې لری دهغه اډ وشمیره راکمه کړي یعنی هغه نظا می اډې چې دهغی د ساتنی لپاره هرکال له (100) ملیا رد ډالرو څخه زیات پیسې په مصرف رسوی – دتیر کال لپاره دیموکراتانو کله چې د وی دا امریکې پر باندنی سیاست باندی خبری کوی نو هغوی په لویه کچه خپل باندنی سیاست پر روسیې باندی متمرکز کوی ، دموکراتانو د **ترامپ** اریکې د روسیې سره په پلمه پر **ترامپ** باندی فشار غورځولی او هغه ایستیاضاح ته را غواړی چې په دی ډول که وشي کړی چې د هغه د بیا انتخاب کیدو احتمالات کمزوره کړی – دموکراتانو نوروسیه د متحده ایالاتو لپاره د ستراتژیک گواښ په توگه د پخوانی شوروی اتحاد یا اوسنی **چین** سره پرتله کړی اود تاکنو په اړه دغه مشکوک تگ لاره د نظا می لگښتونو د بیا وری کولو اود نړی په هیوادونو کې د متحده ایالاتو د مداخلی د توجیه کولو لپاره د روسیې گواښ ته گوته نیسی .

دا ښکاره بریښي چې تر هغه وخته پوری چې دیموکرات گوند په اساسی ډول بدلون ونه شي یا تغیر ونکړی مور به دانتخابا تي پروسې له لاری دنه ختمیدونکو جنگونو څخه خپله لاره وبه نه مومو. لکه څنگه چې دواړه سیاسی گوندونو نیمه پیری دمخه د ویتنام جنگ ملاتړ کړی ، نو نن ورځ د دی عقیدې ترشا اصلی توافق شتون لري چې متحده ایالات یو اړین ملت دی ، اوله همدې امله د ځان غوښتنې او ایدیا لیزم له ترکیب څخه باید هغه څه مصرف کړي چې د بشپړ ساتلو لپاره اړین دي. یعنی **بشپړ تسلط** (پراخ حاکمیت) او دکمانډو قومانده. په هر صورت ، لکه څنگه چې د ویتنام جنگ په نهایت کې په متحده ایالاتو کې دغیر ټاکنیز تحرک او په ویتنام کې د جگړې په ډگرونو کې د ماتې له لاری پای ته رسیدلی ، همداسی د متحده ایالاتو شلمې پیری جنگونه زمور د هڅو له لاری په متحده ایالاتو او دا امریکې د نورو لخوا پای ته رسیدلی شي. څرگنده اقتصادي او جیو پولیټیکي ضعف. د دی لپاره چې پوه شو څه شی کولی شي زمور اپوزیسیون خورا اغیزمن کړي مور باید هغه ځواکونو باندې پوهه شو چې په ټوله نړی کې د متحده ایالاتو پراخه شتون او د متحده ایالاتو د اشخاصو ترمنځ د ژور ویش ملاتړ کوي.

## څوڪ د متحده ايالاتو نظامي ځواك څخه گټه پورته كوي ؟

امريڪا يي سرمايه داران لکه دپخوانيو لويو قدرتونو هيوادونو په څير لکه د نولسمي پيري انگلستان ، فرانسه او هلند کوم چي پخپلو حکومتونو تکیه کول د په لگوي ترڅو چي بهرني سيمي اودهغه سيمي خلک د خپلو گټو د ترلاسه کولو لپاره تر ولکي ولري ، اما نن دپانگوالانو په روش يا چلند کي د گټي د ترلاسه کولو مخه بدلون پيدا کړي دي . اوهغه داچي په اوسني وخت کي رسمي استعمار وجود نه لري بلکه د هغه پر ځای يي امريکا يي پانگوالان د خپل دولت ترشا په دي هڅه کي دي چي دهغوي دولت د مذاکري دلاري پواسطه سره دهغو په اصطلاح د آزاد تجارت موافقي ترلاسه کړي ترڅو چي امريکايي شرکتونه په آزاده توگه په باندني مارکيتونو کي آزاد تجارت وکړي نودهمدی اصل په نظر کي نيولو سره د متحده ايالات دولت د هغو دولتونو په مقابل کي چي پخپلو بازارونو کي دامريکايي شرکتونو دراکړي ورکړي په مقابل کي خنډ رامینځته کوي د نظامي اوغير نظامي وسايلو څخه کار اخلي ترڅو چي هغه دولتونه ونشي کړلي چي دخپل منابعو څخه کارواخلي اويادخپل خلکو اود کارگري طبقی لپاره ټولنيز نها دونه رامینځته کړي . اوس دا بلکل ښکاره دي چي متحده ايالات ددي توان نه لري چي ولويدیخ اروپايي هيوادونه ترخپل استعمار ي چغ لاندی راولي حتی د شوروی اتحاد له نسکوریدو څخه لاهم په دي قادر نه دي چي ولويدیخ بډا هيوادونه دزري استعمار په چلند استعمار کړي . يا ترخپل مستقيم ولکي لاندی راولي .

د سوداگري په تړونونو کي دمتحده ايالاتو اهداف يا مخي دوخت په تيريدو سره بدلون موندلي دي . تر (1960) لسيزی پوري دامريکی دولت زيار ايستل چي خارجي بازارونه دامريکا يي توليد کړل شوی کاليو په مقابل کي پرانيزی ، مگر لکه څنگه چي دامريکا صنعتی څنډه يا حاشيه ورکه شو ، نو متحده ايالات ددي بر ځای دهغو ټولو شيانو لکه داقتصادي نهادونو اود شرکتونو دامتيازاتو او دکا پي کولود حقونو دخوندی کولو دترلاسه کولو په لټه کي شو اوهم دامريکا يي درملو ، دسافټوير دگټو هڅه وکړ . په اصل کي امريکا يي سوداگريز مذاکره کونکوله کال (1970) څخه د **والستريت** ، **لوی فارما** (Big Pharma) **سيلیکون ولي** (Silico Valley) **اودهالیوود** (Holly Wood) د گټي د خوندی کولو لپاره صنعتی کارگران قربان کړل .

### نظامی نخبگان څه شي غواړي چي تر لاسه کړي :

د متحده ايالاتو نړيوال ځواک جوړونې اودهغه ساتنی خورا ډير دروند اوگران کار دي اوهغه داچي ددي اصل د ترلاسه کولو لپاره دايمي نظامی تا سيسا توتو ته اړتيا ليدل کيږي اوهره

اداره لکه **پنتا گون** دملیونونو سرتیرو او د نورو کارمندانو استخدام او په کار اچونه اودهغو لپاره د معاشونو تا دیه کول هرکال کم ترکمه یوه تریلیون دلار ته اړتیا لیدل کیږی چی دا سیا سی قدرت ودغه لوی آزادی او استقلالیت کوم چی دغه نه د لری پخپله حیرانونکی دي. دامریکی متحده ایالات دنورو هیوادنو په پرتله او یا په مینځ کي بلکل یوځانگری غیر معمول هیواد دي کوم چی دغه هیواد له پیل څخه راهیسی پر تسلیحاتی یا د سلاح جوړونی پر خصوصی شرکتونو با ندي اتکا کړي اوداځکه چی سلاح پیرونه یا د سلاحگانو راکری ورکری د نورو هیوادونو سره نسبت هر نورو شیانو د معاملی څخه زیات گتی تر لاسه کوي کومچی دا پخپله دسلاحگانو دشرکتونو د مالکانو اودنظامی افسرانو تر مینځ علاقه او ملگریتیا پیا وری کوي کوم چی که نه – نودگران حکومتی برناموسره مخالفت کوی چی حتمی باید د هغه پانگه د مالیاتو له لاری تمویل کړ شي .

هغوی دجگړو دڅرنګوالی په اړه دجنرالانو یا د لورپوروصا حب منصبانو نظرونه او یا داچی هغوی کومی ولسی ته چی اړتیا ورته لري شکل اخلي ، په واقعیت کي د شغلی چلند له مخي په دنده گمارل شوی نظامی افسران لږ او یا کم پیژندل کیږي ، هغوی یعنی په دند و گمارل شوي ماموران دهغه واحدونوپه چوپړ کی ولویږي چی دوسلو دځانگری سیستمونو اداره پر غاړه لري ، دوی دقیمتی اودتخنیکي له پلوه ددغه پیچلی وسلو دپرمختگ په فرماندهی یا هدایت باندی ځان اړین بولی کوم چی ددی تسلیحاتو سیستم دجوړونی لپاره دمالی کمکونو دپرتلاسه کولو باندی بریالی کیږي اوداسی شرایط رابرابروی چی جنرالانو ته اوردی دوری مشاغل یا دندی تر لاسه کړ شي نو ددغه خوزبنت یا حرکت دپراخیدو په صورت کی پوره تضمین ترلاسه کیږي. د نظامی بودجی کمبنت یا په بنکاره بنی سره د تسلیحاتی سیستم لغوه ددی موجب کیږي چی دغه افسران خپل دندی دلاسه ورکړي ، په یا د موباید اووسی چی د وسلو د سیستم پراخوالی نظامی متقاعد افسرانو ته د تقاعد په مهال کي هم پوره گټه ور رسوي اوداځکه چی د فاعی یا تسلیحاتی شرکتونه متقاعد افسران اونظامیان په کار گماروی اوهغو ته د لوړو معاشونو دورکولو وعده ورکوي کوم چی دغه افسران د قدرت انگیزه تر لاسه کوی ترڅو چی د قیمتی وسلو سیستمونو دارزبنت سوال رامینځته نکړی یا دقرار دادیانو اوددفاعی پیمانکارانو دقیمتونو دپریکړي په اړه ځان چپ وساتي.

دا مسلکی ، حرفوی او تنظیمی اړتیا وی اود پرمختللی وسلو د سیستمونو پلورل ددفاعی شرکتونو د گټودا ندول سره سمون لري ، کوم چی په دوامداره توگه لویه گټه لاسته راوړي . په دی توگه دپرمختللی وسلو خرڅلاو د پنتا گون د بودجی د زمری برخه تشکیلوي. حال داچی داپول ولسي

اساساً د جنگونو لپاره مناسب نه دی چې متحده ایالات دا ډول وسلو باندې په دې یو شتمه پېړۍ کې جنګونه ترسره کړي .

د متحده ایالاتو فوق العاده ځواک د وخت په اوږدو کې د نړۍ په ډیرو برخو کې داتحا دونو سیستم په پلي کولو سره بشپړ اويا را ټینګ شوی دي . په هر صورت ، متحده ایالات د نورو هیوادونو سره خپل اړیکې په پراخه توګه د بهرنیو چارو د وزارت پرخای د پوځ لخوا اداره اويا ترسره کړي او دا پروسه **د ترامپ** په مشرۍ خورا ګړندي شوی دي ، ځکه چې هغه اود هغه د بهرنیو چارو وزیران د ملکی د بیلوماتانو شمیره کم او اوهم کمزوره کړي دي . د امریکې د دفاع وزارت د دوهمې نړیوالې جګړې دوخته څخه راهیسې په ټوله نړۍ کې خپل اړیکې دهغه هیوادونو د سیا لوظامیا نوسره ټینګې کړي دي لکه هغسی چې د مرکزی استخباراتو اداره یې لری ، سربیره پردې ، پوځ اوسی آی ای (CIA) دزیا توبهرنی حکومتونو ملکی چا رواکو سره خپلواکې اړیکې ساتلي ، پنتاګون د نړۍ د هرې سیمې لپاره ( ځانګړی امرونه یا دستورالعملونه) را مینځته کړي ، چې مشرۍ یې د لورپورو جنرالانو یا د اد میرانو (دریا سالارانو) لخوا کيږي ، څوک چې دهیوادونو ددواړو یعنی دملکې اودنظامي چارواکو سره په مستقیم ډول خبرې اتری کوي یعنی چې د امریکې د پالیسی دپلی کولو مسولیت پر غاړه لري کوم چې په سیا سی چارو کې د نظامی همکارو څخه یوڅه وړاندي دي – دغه ډول هدايتونه او یا اوامرد امریکې د جمهورۍ ریاست پوري په ټولو اړینو ادارو کې یو دوامدار اجرایی اړخ لری چې په دې توګه د متحده ایالاتو د ستراتیژیکو پالیسیو اود بهرنی حکومتونو سره په اړیکو کې د متحده ایالاتو دملکې حکومت په پرتله ډیر اړین او ټینګ او تلپا تي پالیسی دي .

متحده ایالاتو او بهرنیو ځواکونو تر مینځ اړیکې د وسلو د پلور له لاری لا نوره هم قوي کيږي ځکه چې پیرودونکي د روزني او استخباراتو لپاره په متحده ایالاتو پوري تړلي کيږي . په بهر کې د وسلو پلور د تولید کونکو ګټې هم پیا وړي کوي ، دا د امریکا پانګوالو لپاره قوي هڅونه چمتو کوي ترڅو د نړۍ تر ټولو ظالمانه رژیمونو سره د دوی د حکومت اړیکې ملاتړ وکړي ، لکه څنګه چې مور او س د سعودي عربستان سره ګورو سربیره پردې ، د متحده ایالاتو متناسب بهرنی مرستې بودیجه دریمه برخه ، چې د ټولې فدرالي بودیجې له (یو) سلنه څخه لږ یا کم دی د نورو هیوادونو لخوا د وسلو پیرو د لپاره سببسا یدي ته ځانګړي شوي .

**د نخبګانو مخا لفتونه او دهغو خودسري :**

د پانگوالانو سره د ( پنتاگون ) گډ گټي اود ټولو دولتونو سره د هغوی د پښه ورځنی مخ په زیا تیدونکی خپلواک اړیکې او یا بیوندونه د جنګي برنا می ستونزی غیر نظامی چارواکو اودهغه له جملې څخه جمهورو ریسا نو لپاره پرابلمونه را مینځته کوي ، د ویتنام ، افغانستان اود عراق د جګړو د کلو نودوام څخه وروسته څرګند او یا معلوم شوچي دغه جنګونه یواځی دامریکی د جنرالانو اود فرماندهانو د بربیا لی کید و اود فتحي هغه خیا لی او هزیانی لړ لید او یا توهمات وه چی دا جنګونه کلونه کلونه دوام وکړ اما د ویلو دی چی په افغانستان او په عراق کي دغه رواني جګړي یوڅه دمحدودیت سره مخامخ دی اوداځکه چي دامریکی سرتیری په دغه هیوادونو کي دیاغیانو پواسط سره بیرشمیره خپل ژوند د لاسه ورکوی نو دهمدی دلیل پر بنیا د شاته عقب نشینی کوی اودامریکی لوړ پوړي مقامات د خپل سرتیرو د تلفاتو حقیقی شمیره دامریکی خلکو ته نه را څرګندوی یا چي د سرتیرو کم تلفات وړاندی کوی .

دامریکی د متحده ایالاتو د نظامی نخبگانو اودهغه هیواد غیر نظامی چارواکو یو له بل سره د تر اشغال لاندی په هیوادونو کي د متها جم امریکایی سرتیرو په وړاندی دهغه هیوادونو دیاغیانو یا د شورشیا نو د کلک مقام و مت پرسر د نظر اختلاف شته دي اولکه دانګلیس دتا ریخی نمونی د سیاست په پیروي ، دامریکی افسران او غیر نظامی چارواکي د وطنی یا د بومی نظامیانو د کړنو اود میرانو څخه په دفاع کي را وځی او دهغو څخه کلک ملاتړ کوي او هغوی هڅوی چی دامریکی تر تسلط لاندی هیواد کی شورشیا ن ، وځپوی اود امریکي د منافع د تر لاسه کولو لپاره خنډ ونه له مینځه ویسی – لکه هسی چي مونږ په عراق کي ولید او هغه داچي دامریکی محلی متحدین له امریکا څخه د خپل پیا ورتیا د تر لاسه کولو لپاره بیر غوښتنی وړاندی کړ چی یو له دی غوښتنو څخه د عراق د سرتیرو د وضعیت د بڼه کولو موافقتنامه وه کوم چي د بوش د اداری اود عراق د دولت تر مینځ لاس لیک شو او وروسته له هغه چي بارک «اوباما» دنومبر میاشت کال (2008) کی دامریکی جمهورریس وټاکل شو، نو هغه لاس لیک کړ شوی موافقتنامه په واقعیت کي دامریکی دمتحده ایالاتو د لوړ پوړو مقاماتو بی له قید او شرطه د عراق نا سیونیا لیستو کړیو ته د تسلیمی یوه سند وه او هغه داچي د دسمبر په (31) کال (2011) کی عراق دامریکی لپاره دهغه د سرتیرو له عراق څخه دراوتلو موده وټاکل او هم هغه ټول نظامی ایدی چي په عراق کي د **بوش** د اداری پواسطه سره دملیاردونو دالرو په لګښت سره جوړ شوی وه او ددی اېو څخه د جوړونی هدف دا وه چي امریکي به د دي اېو څخه وشي کړلی چي د مینځنی ختیځ هیوادونه تر خپل بشپړ کنترول لاندی راولی اما د عراق دولت په نوموړی لاس لیک کړ شوی سند کی په تا کیدی بڼه یا ده کړي چی له دغه نظامی اېو څخه هیڅکله او هم هیڅوک پرته د عراق



دپا رلمان له مجوز او هغه هم پرته د عراق او د منطقی د داخلی واقیعتونو په نظر کی نیولو څخه نشي گته پورته کولي .

د نړی په نورو برخو کي کله چي سلطنتی دولتونه په ارامه توگه ددی وړتیا لرلی شی چي متحده ایالات د چین او د روسی په وړاندی ولوبوی ، سره له هغه چي متحده ایالات دیر لږ په دی راضی کیري چي د خپلو سرتیرو ژوند په خطر کي واچوي یا هیوادونه دا وړدی مودی دا شغال لپاره دارین شوی پیسی یا دبود جی مصرف کولو ته زړه ښه کړي . اویا لکه څنگه چي د ترامپ له خوا د کډوالو یا د مهاجرو د ضد جذبیدل کرکتر هغه څه دي چي په متحده ایالاتو کي د بهرني همکارانو اویا دامریکي د متحدینو دوروستنی جلا وطنی هڅی د خنډ سره مخامخ کړی کوم چي نو دا به نور هم لا پسی سخته شي تر هغه چي متحده ایالات وشي کړی چي خارجی متحدین پیدا کړي یا د خپل خارجی متحدینو باور ځانته را جذب کړي ترڅو چي هغوی دامریکی د منا فعو لپاره وجنگیري.

مونږ د ترامپ او دامریکي دنظامي لوړپوړو چارواکو ترمینځ د اختلافاتو اود ناند ريو دلیدو اود موجودیت په نظر کي نیولو سره کوم چي د شغلی د پیلما تا نو دملا تر له امله رامینځته شوی د نښتي او د مخالفت څرگند خطوط په ښکاره ښی سره مشاهده کوو، حتی چي دغه اختلافات ممکن د ترامپ له زما مداری څخه وروسته هم دهغه په وړاندی په واشنگتن کی به دوام وکړي . او په عین وخت کي د پانگوالانو اود (99) سلنه موجوده شخړی ترمینځ د لوی تجاری اود مالی توافقنا می ته د ضر رسولو په دلیل دامریکی د حکومت داقتصادی اونظامی پالیسی دهغبري کچه به لا پسی کمزوره کړي.

د متحده ایالاتو د خپل خوښی تا کینیزی ترونونو اودهغه پریکړي د نړی په نورو برخو کی دهیوادونو درانسکورید و یا دهغوی گوښه کول دامریکي د سرمایه دارانو د توان اود قدرت دیوی طبقی یا دیوی تولگی په ښه منعکس کیري او څنگه چي د خورا امتیاز لرونکی شرکتونو د سیستم بدلون یا دهغود پالیسی تغیر د متحده ایالاتو پر حکومت باندي واک چلوي ، نو په هر صورت د مالی شرکتونو گتی دنورو امریکایي شرکتونو سره په زیاتیدونکی ډول تکر یا تضاد رامینځته کوي کوم چي واقعاً که هغو غواړي ریښتني توکي (کالی) او خپل خدمات وپلوري او گته تر لاسه کړي اویا که ددی شرکتونو کارمندان غواړي چي خپل د ندي وساتي . په داسی حال کي چي د مالی پانگوني شرکتونه د تیرو (دیر شو) کلونو لپاره پالیسی تا کی او اپوزیسیون په کال (2016) د دواړو یعنی دهیلاری کلنتون اود ترامپ د مشری سره د ترانس پانسیفیک ملگرتیا وغندل شو. د پانگوالی شخړي د ډله ایز مخالفت سره یوځای کیدو معنی داده چي دا احتمال

شتون نه لری چی متحده ایالات دا سی چلند اويا میتود په نورو هیوادونو کی د خپل تسلط دتینگولو لپاره وکاروي کوم چي په راتلونکي کی سوداگریزي معاملی پلی کرل شي .  
خنی نخبگان (اشراف) د کمپاین د وندو ، لابی کولو اود مشخصو مفسدو و اشخاصو او فاسدو چا رواکو دلاس لرنی له لاری اوس هم ددی ورتیا لری چي دوی بهرنی پانگونی په خانگری بنی سره پکار واچول شی اويا وساتل شي یا د خپل پانگونی لپاره په خارج کی خپل نژدی ملاتړی ترلاسه کړي اوپه همدی ډول که څه هم متحده ایالات حتی دنړی ترټولو مقاومت لرونکی اومناقشه کونکی برخوکی دمجبوریت له مخی په مداخله لاس پوری کولای شي اوهم د پنتاگون جنرالان او دریا سالاران لا هم کولای شي چي دنړی په ډیرو برخوکی اتحادی (ایتلافونه) اود سلاحگانو اود جنگی مهما تو ایدی اوستیشنونه د خپل محلی متحدینو په مرستی سره رامینځته کړي او امریکی هغه تعهدا تو ته را وبولي کوم چي کولاشی شی ( لکه هغسی چی امریکی په تیرو وختونو کی ترسره کړي) هغه ترسره کړي چی دجنگ لپاره دلاری اوارول دي. کوم چي دهغه په ریا کی دغه نخبگان خپل تفوق اوخپل فرماندهی زمونږ پرمنابعو اوزمونږ پرپا تی ژوند باندي ټیگ وساتي کوم چي دغه موضوع لا پسی مخ په پراخیدو وکړي کله چي نخبگانو یو بل ته ننگونه کوي اوچیری چي نور ملتونه اود هغو اشرافو ددی ورتیا ولری چی د متحده ایالاتو پر ورا ندي خپلی گتی تعقیب کړي .

## مخ په وړاندي لار :

مونږ په متحده ایالاتو کی څه کولای شو ؟ آیا مونږ ددی اړتیا لرو چی ډیر انتظار وبا سو ترڅو چي متحده ایالات دنورو هیوادونو په پرتله کمزوره شي اوددی هیواد اشراف یا نخبگان یوډبل سره دخپل گتی پرسر په جنگ لاس پوري کړي ؟ مونږ اړتیا لرو چی تیربریاوو(بریالیتوبونو) ته وگورو اود هغه بریاوو دتکو په پیژندلو کی سره همغږی شو یعنی پرهغو تکو کوم چي زمونږ مخالفین پکی خورا بریالی شوی وه یاچی بریالی کیدای شي مونږ باید هغه تیرو تجارتي موافقتنامی څخه ملاتړ وکړو چی لا مخکی له مینځه تللی اودیری امریکایان دخپل عوایدو دپحال کمښت سره مخامخ دي او یا څنگه چي دوی دندي په ورکیدو یا داچی ډیرنا څرگند کیري دامریکا یا نو ورتیا هغه وخت چي سوداگری موافقتنامی وگوری کوم چي دبانکونو اودمالی شرکتونو آزاد پراختیا دوی دگټو دمخرب په بڼه کیدای شی چی دداخلی اقتصادی سیاستونو پر خبرو باندي په یو نمونی سره وا وړي پری پوه شي.

په داسی حال کی چي دافغانستان اوعراق جنگونه په ترتیب سره اتلس او شپاړس کاله روان



دي، په دغه هيوادونو او متحده ايالاتو کي دمخالفتونو کچه ددی موجب گرځيدلي چي په دي هيوادونو کي جگړه دویتنام دجگړي په پرتله لا پسي خونري شوی دي ، اکثره امريکايانو خپل مخالفت دویتنام دجگړي په وړاندي هغه وخت را څرگند کړل کله چي په هغه جگړه کي دامريکايي سرتيرو د مړني کچه (20000) سرتيرو ته ورسيد او په عراق کي د (2000) امريکايي سرتيرو د مړني له امله دامريکي خلک خپل مخالفت دهغه جگړي په وړاندي وښودل اما له بده مرغه په هېڅ يو ددغو هيوادونو کي دغيرنظاميانو دتلفا تو شميرنه کوم چي دامريکايي متجا وزو نظاميانو اود سرتيرو پواسطه سره ترسره شوی په ډاگه نشوترڅو چي ددی هيوادونو د خلکو کرکه اود خلکو احساسات دامريکي د متجا زو قوتونو په مقابل کي را څرگند شوی وایي .

په داسي حال کي چي دامريکايانو مړني ته پام اړونه اويا فردي جلب توجه يوشوينستی (يا په مبالغه اميز بنی سره دوطن دوستی داحساس راڅرگندول) اوداخلاق له نظره يوجورجاړی دي کوم چي دنوی جنگونو ددوام د ملاتړ دکمزورکيدو لپاره يوه غوره لاره باقي پاتي کيږي چي په نهايت کي دغيرامريکايي ځان ساتنی موجب را برابروی کوم چي په غير د هغه صورت کي امريکايانو په بمب غورځونی اویرغل باندي لاس پوري کوی نظامی اواقصادی ماتي اوناکامی اود نخبگانو پواسطه سره د په ورځنی زیاتيدونکي ناسم اوناوړی برخوردارونو په کولو سره دنه ختميدونکي اودنوی جگړي څخه د ملاتړ کچه را ټيټيږي - اما داقتصادی جگړي پانگوالو په متحده ايالاتو اودنړی په نورو برخو کي دکارمندانو اودکارگرانو په وړاندي جنگيږي نو په دی وجه مونږ اړتيا لرو چي خپل څوڅو ځلی هڅي يوځای کړو چي(99) سلنوخلکو ته په امريکي وښيو چي څنگه دامريکي ددی اشرافو پروژي او هغوی بودجوی لگښتونه وپيژنی او همدارنگه دنخبگانو ترمينځ دتفرقی پر اړوند باندي هوښيار اووسو ترڅو چي وشوکرلي مونږ هغه ټول سهل انگار ، بی پروا اوزيان منونکی نخبگان وپيژنو اود هغو په وړاندي په تحريمونو لاس پوري کړو اوهم دهغونا ولي څيره په تظاهراتو او اعتصابا توکی ټولو خلکوته ور وپيژنو.

----- **په درناوي « 2019-12-12 »**

